

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 5. decembar 2014.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 5. decembra 2014. godine

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO DEVEDESET PETOM ZAHTJEVU OPTUŽENOG U VEZI S
KRŠENJEM OBAVEZE OBJELODNJIVANJA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "95. zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja i za izuzimanje svjedočenja Fadila Banjanovića", podnesenog 19. novembra 2014. na javnoj osnovi, s povjerljivim dodacima (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu tvrdi da je Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilac) prekršilo pravilo 68 Pravilnika o postupku i dokazima zbog neblagovremenog objelodanjivanja jednog dokumenta 17. novembra 2014. (dalje u tekstu: Dokument).¹ On tvrdi da Dokument utiče na kredibilitet Fadila Banjanovića, čiji je ranije svjedočenje u predmetu *Milošević* prihvaćeno na osnovu pravila 92*bis* u ovom predmetu.² Optuženi u kratkim crtama navodi dijelove Dokumenta koji, kako on tvrdi, dovode u pitanje Banjanovićev kredibilitet.³ Dokument podliježe uslovima iz pravila 70.⁴

2. Optuženi traži da se donese zaključak da je tužilac, kasnim objelodanjivanjem Dokumenta, prekršio svoju obavezu objelodanjivanja na osnovu pravila 68 Pravilnika.⁵ Optuženi takođe traži izuzimanje Banjanovićevog iskaza kao pravno sredstvo i sankciju za ovo konkretno kršenje, i takođe kao sankciju za brojna kršenja obaveze objelodanjivanja od strane tužioca u ovom predmetu.⁶ On tvrdi da mu je nanesena šteta time što mu Dokument nije bio objelodanjen što je prije moguće zato (i) što je mogao koristiti Dokument kao argument da je Banjanovića trebalo pozvati radi unakrsnog ispitivanja; (ii) što je mogao pozvati Banjanovića kao svog svjedoka; (iii) što je time spriječen da istraži pitanja navedena u Dokumentu koja bi dodatno dovela u pitanje Banjanovićev kredibilitet.⁷ Banjanović je preminuo u decembru 2011. godine, tako da ga je u ovoj fazi nemoguće pozvati radi unakrsnog ispitivanja.⁸

¹ Zahtjev, povjerljivi dodatak B.

² Zahtjev, par. 1, 5.

³ Zahtjev, par. 5, povjerljivi dodatak A.

⁴ Zahtjev, par. 5.

⁵ Zahtjev, par. 7-8.

⁶ Zahtjev, par. 9, 16-17.

⁷ Zahtjev, par. 10-11.

⁸ Zahtjev, par. 15.

3. Banjanović je bivši gradonačelnik Kozluka, opština Zvornik; on je svjedočio da su bosanski Muslimani prisilno premješteni u Srbiju i da su u njihovom premještanju učestvovala vođe bosanskih Srba u toj opštini.⁹ Optuženi tvrdi da Dokument pokazuje da se Banjanovićevo svjedočenje ne može prihvatiti na osnovu pravila 92*bis*, posebno imajući u vidu da je on jedini svjedok koji je svjedočio o navodnoj deportaciji iz Kozluka i da su dva svjedoka odbrane opovrgla njegov iskaz.¹⁰ Optuženi dalje tvrdi da je incident u Kozluku jedan od samo dva navedena slučaja deportacije za koju se tereti po tački 7 Treće izmijenjene optužnice.¹¹

4. Tužilac je 3. decembra 2014. dostavio "Odgovor tužilaštva na 95. zahtjev u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja i za izuzimanje svjedočenja Fadila Banjanovića (dalje u tekstu: Odgovor), tvrdeći da Zahtjev treba odbaciti.¹² Tužilac potvrđuje da Dokument nije ranije objelodanjen uslijed ljudske greške.¹³ U povjerljivom dodatku A, tužilac objašnjava da je do ovog propusta došlo zbog greške u postupku pribavljanja odobrenja i objelodanjivanja na osnovu pravila 70, i izražava žaljenje zbog tog kasnog objelodanjivanja.¹⁴ Međutim, po njegovom mišljenju, optuženom nije nanesena štata kasnim objelodanjivanjem Dokumenta, budući da on predstavlja ponavljanje sadržaja drugog materijala koji je dostupan optuženom ili ima marginalnu dokaznu vrijednost.¹⁵

5. Tužilac takođe napominje da je ponovno razmatranje odluke o prihvatanju Banjanovićeovog svjedočenja na osnovu pravila 92*bis* neopravdano zato što nije nastala nikakva šteta.¹⁶ Tužilac napominje da je Banjanovićevo svjedočenje bilo predmet "detaljnog unakrsnog ispitivanja" i da stoga i dalje zadovoljava standarde pouzdanosti potrebne za prihvatanje na osnovu pravila 92*bis*.¹⁷ Tužilac takođe upućuje na više dokaza koji, kako tvrdi, potkrepljuju Banjanovićev iskaz i koji opovrgavaju tvrdnju optuženog da je njegovo svjedočenje bilo jedino svjedočenje o nedobrovoljnosti deportacije iz Kozluka.¹⁸

⁹ Zahtjev, par. 2.

¹⁰ Zahtjev, par. 3-4, 12-13.

¹¹ Zahtjev, par. 13.

¹² Odgovor, par. 1.

¹³ Odgovor, par. 1.

¹⁴ Odgovor, povjerljivi dodatak A, par. 1-2.

¹⁵ Odgovor, par. 1, 2.

¹⁶ Odgovor, par. 3.

¹⁷ Odgovor, par. 3, gdje se upućuje na Prvi zahtjev tužilaštva za prihvatanje izjava i transkripata umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis*, 10. novembar 2009., par. 32.

¹⁸ Odgovor, par. 4-5; povjerljivi dodatak A, par. 4, 9.

6. Tužilac tvrdi da, budući da nije nanesena nikakva šteta, izuzimanje Banjanovićevog svjedočenja nije opravdano, ni kao pravno sredstvo, ni kao sankcija.¹⁹ On dalje u kratkim crtama navodi mjere koje je Vijeće preduzelo kako bi se obezbijedilo da se optuženom ne nanese šteta i radi zaštite provođenja pravde i prava optuženog na pravično suđenje.²⁰

7. Tužilac tvrdi da nijedna informacija u Dokumentu "ne opovrgava, pa se čak i ne odnosi" na Banjanovićevo svjedočenje u vezi s protjerivanjem bosanskih Muslimana iz Kozluka 1992., nego se, naprotiv, odnosi na ponašanje svjedoka poslije završetka sukoba.²¹ Tužilac tvrdi da se u slučaju četiri od šest odlomaka iz Dokumenta, koje je optuženi naveo u vezi s Banjanovićevim kredibilitetom, radi o "nejasnim ili nepotkrepljenim insinuacijama, čiji izvor nije naveden, vezanim za moguće netačnosti" u izjavama koje je dao svjedok.²² Tužilaštvo tvrdo da oni imaju vrlo malu težinu kao pokazatelji istinitosti njegovog svjedočenja pred Međunarodnim sudom i da, u svakom slučaju, ne bi činili osnovu za efikasno osporavanje vjerodostojnosti njegovog iskaza da je bio pozvan da svjedoči.²³ U vezi s dva preostala odlomka, tužilac napominje da informacije koje su tamo sadržane takođe imaju marginalnu dokaznu vrijednost. U svakom slučaju, te informacije su bile dostupne optuženom kad je podnesen zahtjev za prihvatanje Banjanovićevog svjedočenja na osnovu pravila 92*bis* i da mu nije bila uskraćena mogućnost da zatraži da se svjedok pozove radi unakrsnog ispitivanja.²⁴

II. Mjerodavno pravo

8. Pravilo 68 Pravilnika propisuje trajnu obavezu tužioca da "što je prije moguće odbrani objelodani sve materijale koji po njegovim stvarnim saznanjima mogu upućivati na nevinost, odnosno ublažiti krivicu optuženog ili uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe". Kako bi se utvrdilo kršenje ove obaveze od strane tužilaštva, optuženi mora iznijeti "*prima facie* dokaze o mogućem ekskulpatornom ili ublažujućem karakteru" traženog materijala.²⁵

9. Pravilo 68*bis* predviđa da pretresno vijeće može, *proprio motu* ili na zahtjev bilo koje od strana u postupku, odlučiti koje će sankcije izreći strani u postupku koja se ne pridržava

¹⁹ Odgovor, par. 1.

²⁰ Odgovor, par. 6-7.

²¹ Odgovor, povjerljivi dodatak A, par. 3.

²² Odgovor, povjerljivi dodatak A, par. 5.

²³ Odgovor, povjerljivi dodatak A, par. 5.

²⁴ Odgovor, povjerljivi dodatak A, par. 6-8.

svojih obaveza objelodanjivanja na osnovu Pravilnika. Prilikom utvrđivanja (eventualnog) odgovarajućeg pravnog sredstva, Vijeće mora ispitati da li je relevantnim kršenjem nanesena šteta optuženom.²⁶

III. Diskusija

10. Pošto je pregledalo Dokument u cjelini, Vijeće konstatuje da ima određenih dijelova koji bi mogli uticati na Banjanovićev kredibilitet i da ih je stoga trebalo objelodaniti optuženom što je prije bilo moguće. Iako je bilo u posjedu Dokumenta od oktobra 2004., tužilaštvo je tek u februaru 2014. zatražilo saglasnost davaoca informacija iz pravila 70 i objelodanilo ih je optuženom u novembru 2014. Vijeće stoga konstatuje da je tužilaštvo prekršilo svoje obaveze objelodanjivanja time što nije objelodanilo Dokument što je ranije bilo moguće.

11. Međutim, Vijeće ne smatra da su informacije sadržane u Dokumentu od bilo kakvog bitnog značaja za ocjenu Banjanovićevog kredibiliteta i stoga konstatuje da optuženom nije nanesena šteta tim kršenjem obaveze objelodanjivanja. Donoseći taj zaključak Vijeće je imalo u vidu da se pomenuti dijelovi Dokumenta koji bi mogli baciti određenu sumnju na Banjanovićev kredibilitet u velikoj mjeri odnose na njegovo učešće u političkim raspravama vezanim za ponovno naseljavanje bosanskih Muslimana poslije sukoba, i da su po datumu poslije glavnog sadržaja njegovog svjedočenja u ovom predmetu ili s njim nisu povezani. Pored toga, neke od informacija sadržanih u Dokumentu koje je pomenuo optuženi već su mu objelodanjene ili su mu bile dostupne.²⁷

12. Vijeće dalje napominje da je Banjanovićevo svjedočenje u predmetu *Milošević* prihvaćeno u cijelosti, uključujući detaljno unakrsno ispitivanje o navodnoj deportaciji stanovništva iz Kozluka.²⁸ Vijeće će prilikom ocjene težine koju treba pridati njegovom svjedočenju uzeti u obzir cjelinu njegovog svjedočenja i tok unakrsnog ispitivanja u predmetu *Slobodan Milošević*, kao i druge dokaze prihvaćene u ovom predmetu. Imajući u vidu te faktore, Vijeće ne smatra da su okolnosti takve da bi kasno objelodanjivanje Dokumenta

²⁵ *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/12-A, Presuda, 17. decembar 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*), par. 179.

²⁶ Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 179; *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Presuda, 29. juli 2004., par. 268.

²⁷ V. Odgovor, povjerljivi dodatak A, par. 6-7.

²⁸ V. Fadil Banjanović, P57 (transkript iz predmeta *Tužilac protiv S. Miloševića*).

opravdalo ponovno razmatranje odluke Vijeća da prihvati Banjanovićevo svjedočenje na osnovu pravila na osnovu pravila 92*bis* kako bi se spriječila nepravda.

IV. Dispozitiv

13. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 54, 68, 68*bis* i 89 Pravilnika, Vijeće ovim:

- (a) većinom glasova djelimično **ODOBRAVA** Zahtjev, uz suprotno mišljenje sudije Kwona,²⁹ i konstatuje da je tužilaštvo, kasnim objelodanjivanjem Dokumenta, prekršilo obavezu objelodanjivanja;
- (b) **ODBIJA** Zahtjev u preostalom dijelu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 5. decembra 2014.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

²⁹ Sudija Kwon upućuje na svoje Djelimično suprotno mišljenje u Odluci po zahtjevima optuženog broj 37-42 u vezi s kršenjem pravila o objelodanjivanju i djelimično suprotno mišljenje sudije Kwona, 29. mart 2011. Iako se slaže s većinom sudija da je došlo do kršenja pravila 68 Pravilnika, budući da nije bilo štete po optuženog, on smatra da Zahtjev treba u cijelosti odbiti.